

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den 22 November 1776. Fredagen. N:o 94.

Sötheborgs Allehanda.

Nom d. 26 Octob. Hans R. Höghet, Hert. af Östergötland, som nu uppehål-
ler sig härstades, betegar mycket välbehag öfver Rom och dess skönheter, til
hvilkas besende, han öfveralt ledsagas af Cardinalen Bernis. I December ärnæ
Högbenäste Herre anträda resan til Neapel, hwadan han i sista dagarne af nästa
Carnaval hit återkommer.

En utomordentlig London- eller Hof-Gazette, som d. 8 Nov. ankom med ex-
press til Holland, innehöll bref från Gen. Howe til Lord Germain, öfverbragt från
New York af Generalens 2:dra Adjutant, Capit. Balfour och Paquet-båten Hali-
far: Desse bref lemna en omständelig beskrifning angående hela fölyppet wid New-
Yorks intagande, Kongl. Tropparnes och Sjömagtens gemensamma Action och tap-
pra förhållande, samt de större och mindre scharmyster, med förlust å Provincialer-
nes sida, som härvid förefallet. = Sedan Staden d. 15 Sept. get öfver, lyckas
des det någre gudlöse människor, natten mellan d. 20 och 21, at antända Staden
på åtskillige ställen, hwartil de förut beredt sig med konstigt försärdigade brännbare
ämnen. Många af desse uslingar grepos i gärningen, och några nedslades i första
öfver af Garnisons tropparne. Hade ej Gen. Major Robertson anfvordt Officerarne
i Staden, och Rickat Gardies-Brigaden utur lägret til hjelp, så hade hela New-
York blifvet et rof för flammorne, emedan samma natt blåste en håstig storm. Det-
ta oagadt, afbrände wid oss en sjerbedel, och är det til besvärande, at ännu flere
förborgade hofvar söka fullborda hwad de påbegynt. En person, som undslapp
Schildmagtens den sjuande natten, såswade wid första lägenhet brasa up igen. Man
har anstält de skarpske undersökningar til upptäckande af desse Wordbrännare, och
tager alla försigtighets steg at hindra deras arga anläggningar. = Admiralitetet har
äfwen haft bref från v. Adm. Howe, dateradt d. 18 Sept. med berättelse om Flot-
tans operationer wid New Yorks intagande. = Et ansenligt byte, så wäl på Fäl-
ter, som i Staden, har fallit de Kongl. i händer: Canoner til imellan 50 a 60, til-
lifa med en stor mängd af annat krigsförråd.

Nur Courier du Bas Rhin. d. 9 Nov.

Underrättelsen om Americanernes nederlag är et ämne, som gifwer Europeiska
Cabinetterne, dem i synnerhet, som stå i närmare politiskt förhållande med England,
mycket at tänka. Frågan, som måst syfvelsätter dem, och i werket är mycket proble-
matisk, är den; hwad upförande de i desse omständigheter böra i agttaga? Det är,
om dem åligger, medelst werckeligt biträde och offentlig Krigs-förklaring emot An-
geland, uprätta Americanernas nedslagna mod, om det och wore til Krigers utdräge
med Colonierne och at förskaffa dem fördelagtigare förlifnings wilkor? eller om de-
ras egen nytta fordrar at icke sättja sig emot dem, eller wara behjelpelige til deras
underkufwande? Detta är en politisk upgift, som förtjente at undersökas af de stör-
re sinnen, en Montesquieu, en Rousseau och en Raynal. Man erkänner, at man här
icke til:vor sig uplösa henne. Wi wilje derföre in:tränka wårt bemödande derinom, at
samta de sönämste grunder, som anföras både mot och med, at lägga dem på en
väg, men för öfrigt lemna åt et uplyst Publici omdöme, hwilken sida som har öf-

verdvigten. Ut så bättre ljus i saken är nödigt at tala i mera tydelige och allmänne uttryck.

”Är det de Magters, som äro Stiglands med:ästare, verkliga intresse, at desse Americanke Colonier förblifwa uti sin gamla afhängighet? eller at de framdeles utgöra en fri och af ingen Europeisk magt beroende Stat?”

Ut Stiglands vänta intresse och fördel är, det Des Colonier förblifwa underdånige, är oskridigt, äfwen som at det förras myndighet öfwer de senare är grundad uti både Guds och Människlig Lag. Man wil altså icke, som Americanerne, draga denna Autoritet i twifwelsmål, så mycket mindre som Adm. och Gen. Howe, hwilka såsom Commisfarier äro dem tillstuckade, tyckas bruka stål, som icke tåla någon motsägelse.

Hwad wår fråga angår, så äro de, hwilka beswara förra desen deras med ja, af denna tanka: ”Ängelsta Coloniernes politiska förening och deras oa'hängighets system, hwara de för längre tid tyckas hafwa waret omtänkte, måste icke mindre oroa andre Sjömagter i Europa, än Stor-Britannien self. Om Inwånarnes revolt i denna delen af America, säga de, står lyckeligen ut; om de werkeligen skulle hinna så långt at grunda en Republikke upå en så fast förening, som man finner uti våra Europeiska Stater, så torde ofelbart följa deraf, at desse Folkslag, som ju nyare de äro, ju äregirigare, torde hemågtiga sig hela fasta Landet, så snart de fingo tid at hämta sig efter nu lidna stador, och besätta sin independence. För eller senare skulle America dela sig uti tu stora Riken, nämligen i det Södra och Norra, eller och våra tillsammans til et enda Rike, som efter hand skulle uppsuka de intiliggande Öar; så at de fördelar, Europeerne nu draga af sin Handel med America, ingo förlorade; och Americanerne kan hända, med tiden, med sina producter och wåra, skulle så drifwa til sin nytta et Monopolium, som wi hittills gjort i ansende til dem”.
(Forts. h. n.)

Udewalla d. 16 Nov. I går firade Handelsmannen Herr Swen Strandberg, 77 år, och des Fru, Elsa Fehman 69 år gamla sit Guld-Bröllop, hwarwid woro tillstädes Stadens Hr Boramästare och utom andre af Släkten och wänner, detta wördiga Paret's Mågar, Sone-hustrur, Barn och Barnebarn, til et antal af 32 Personer. Såsom Hr Prosten Wahlborg, för sin kullighet ej kunde wara närwarande, bönades Aeten af wår Hederlige Brudgumme med et, til detta tillfälle lämpeligt Tal, hwaruti han i synnerhet bebjod til den Högste en innerlig och röande tackfägelse, som, ifrån des första Bröllopsdag, låtet honom med sin kära Waka, upå sentio nögda och glada år, och utbad sig för deras öfriga lifstid den Utredandes milda försorg och beskydd. Ingen af de närwarande kunde utan ömaste rörelse höra denne Wår Heders Gubbes wackra Tal. Han började sedan Sjelf Psalmen: O Gud, wi lofwe dig etc. Läste Fader wår och Wälsignelsen och söng til slut: Nu tackar Gud alt Folk. Sedan alla närwarande lyckönskar Brudparet och de bägge särstilt dersföre tackat med så ömra uttalsen, at tårar, som kärleken framdrif, sågs flyta på glada ömsikten, bles sällskapet undfånadt med afstömmlid, hwarunder de Kungeliga, jämte Brudparets och flera Släktar druckos med glädje och fögne-berygelse. Efter slutad måltid började Brudgummen och Bruden dansen, som fortsattes af sainteliga gästerna och warade til kl. 5 om morgonen. Bruden dansade allenaft twänne gånger, men Herr Strandberg med alla sina Barn, Barnabarn och de flere af sällskapet, och war hela natten rast och müter. Herr Handelsmannen hade äfwen gifwet en hederlig gåfwa til de fattige uti Stadens Hospitäl, at de på denna fögneliga samman dagen fingo tillfälle at glädjas med honom.

Äterigen har man sådt röna et tydeligt prof af Herrens milda försorg för de fattige Barnens Privat-Skola, nära wid Fattighuset belägen, medelst det ansenliga sammankøft, som til den samma blifvet giordt, af de i år från Ostindien lyckliga hemkomne Steppen Terra Nova och Stockholms Slott, til en summa af 769 Dal. Smt! för hwilken Christmilda gåfwa hos hwar och en Gifware, så högre som Lagre afligges, å desse fattige barnens wagnar, wårnadsfull, ödmjuk och hjertelig tackfägelse, med innerlig tildnitan af den Höghets wålsignelse och nådefulla ledsagande både til Lands och watten!

För närwarande tid, ehuru wid djupaste Hösten, då antalet af barnen härstädes altid plågar för wäder och wågelag wara minst, finnes i Skolan 122 barn, hwilka njuta fri undervisning i Christendomen, Bibliska Historien, Strifwande och Räkande. När sistorne lärt det angelägnaste, nämligen: Christendoms kundskapen, blifwa de och genom Mademoiselle Ahman fritt underwiste i Sömmande, spinning, binnig m. m. I ansende härtill gör man sig hoop om, at när antingen gøsbete, desse då måtte dertil benåget antagas, framsför dem, som komma långwäga från landet och ingen ting lärt; häst då man och i Skolan kan genast få tillförlitelig kundskap både om barnes frågd och insigter, såsom och tillfälle at bland många den göra wal.

Åf detta antal så nu af båda könen 65 åfwen mat alla middagar, utom Söndagen, och 16 af de måst torstige, underhållas aldeles både med föda, kläder och härberge. Alla de andre kunna til uppehåll stäligen försörjas af anhörige hemma. Man finner likwål med bekummer, huru fattige barn ännu tringsträka gator och gränder, öfswande tiggeri. Men desse äro dels barn ifrån landet, för hwilkas intagande i Fattig Skolan man, så wida möjligt är, agtat sig, häst Stadens egne fattige barn til denna förmon närmast böra wara berättigade; dels sådana, som wackeligen blifwa understödde i Skolan, men neka dertil i Staden; dels och sådana, som kunde få hjelp i Skolan, men blifwa styrkte i selfswåld af andra, fröndom Föräldrarna, som locka eller tvinga barnen at tigga för sig. Ofta hafwa barn såde tilbud at komma i Skolan, hafwa tackat dertfore och lofwat komma, men likwål blifwet borta, och det af den grund, at de af androm äro indswade i tiggare-wana! Detta lär näppligen kunna förekommas. Imidlertid är ännu ingen blifwet nefad Skola-gång, som endast waret född i Staden, och så torstigt, at den annars ej kunnat erhålla undervisning. Götheborgs Fattighus d. 18 Nov. 1776.

Åf Skolans wagnar

Eric Wallerius.

Götheborg. Afidna Jungfru Catharina Dufwa, som i dag begrafwes, war til Åldren 84 år gammal; dog af slag, hwarmed hennes sukdöm förriben Wras börjades, och i måndags afton slutades, har til sin begrafning förordnat 400 Dal. Smt: samt til udelning af Fattighus-hjonen skänkt 200 Dal. til Hospitals-hjonen 200 Dal. til de fattigaste och derhos sitige och dygdige Scholegårne i Trivial-Skolan 200 Dal., til Frimurare Barnhuset 200 Dal., til Stadens Barnhus 200 Dal., til hollige sicken Catharina Anders doter, såsom des flåginge 100 Dal., til Fattighus-Fri-Skolan 100 Dal. och til denna Stadens sängliggande och wlaste Almose-hjon, det, som sedan af des ägendom öfwerblifwer, då omkostnader, som Bouppekningen och andra dylika anstalter förordjaka, wederbörligen afdragne blifwet. Testamenter bewisnades af Collega Schola, Melin och Fårgaren Herr Singöhl. Hon ha ålagt sin wård, at lesfrerera dessa testamenterade Summor til Respective Directeurer och Fäständer wid Barnhusen, til Hospitals och Fattighus Pastores, til Rector Schola Trivialis, och til Adjuncterne wid Domkyrkan. Hon har dragets

från barndomen med fattigdom, i flere år fött och draget omsorg för sin Moder, som war öfwer 100 år gammal, och genom sit och hushåldning, men ej genom o-tidig sparsamhet, samlat detta lilla Capital, som hon nu så hederligen använt.

I Domkyrkan prädilar, näst. Söndag: Ditesfången, v. Pastorn Herr Hummel. Högmässan, Hr Admiral. Past. Sandberg. Altonfången, Stads-Commin. Hr Magister Nordblom.

I Christinå, eller Tyska Kyrkan, Högmässan, Hr Kyrkoherden Müller, Altonfången, Hr Kyrkoherden Mag. Brag.

I Garnisons Kyrkan, Högmässan, Regiments Pastorn Hr Grimbeck, Altonfången, Extra Battail. Präd. Hr Böcker.

Inkommande Skeppare: Lorentz Eullin ifr. Bordeaux med Packhus Gods, Carl Johan Falk ifr. St. Nbes med Salt och Windruswor, Gillis Willemoth ifr. Dunkirkven med Barlast och Caffeböror, James Lau ifr. Perth med Barlast, P. Akerstedt ifr. Croshwit med Salt.

Utgående: Henry Waterson til Nordfarrs med Ost-Indiska waror, Swen Berg til Jeland med Sill och John Wray til England, samt Robert Donald til Scotland med Järn och Bräder.

Göfen Christjan, eller den så kallade Esopus, är insatt på Stadshuset för bedrägeri.

Wexel-Cours d. 20 November.

London 70	= = = = =	Dal. R:mt.
Amsterd. 64	en half	= = = Mark R:mt.
Hamburg 69	= = = = =	Mark R:mt.

Kundgjörelser.

Hos Herr Kenlock finnes, som nyligen är inkommet, extra godt Eurländskt Dr-fött uti tunnor, Smör uti fierdingar, samt Lin til billigt pris.

Skulle någon hafwa blekt hus-wäf at försälja, ware så god och anmåle sig hos Utgifwaren hwarest köpare namngifwes.

En större matstred om 7 a 8 lods wigt, med fulla namnet, Susanna Denkammer, utsatt, är wid Michaeli tiden afhänd def ägare och efterlyses. Skulle någon om samma steds annamare så någon kundskap, behagade han gifwa Hr Urmakaren Simson det tillkänna.

Hos Collega Molin, finnas följande Böcker och swärre Piecer til salu: Civil, Natural och Geographisk Historia öfwer Landet kring floden Orinoco, författad på Swenska af Jesuiten Gumilla. Madrid 1745. 2 Tomer. 3 Dal. Notonii Lexicon Antibarbarum. 14 Dal. Det försörda men så häattrade Fruntimret. 1 Dal. 24 öre. Aregirighetens werkingar, sansfärdig historia. 12 ö. Suzette, eller kärlek i fattigdom. 15 ö. Sibney och Silli. 10 ö. Rose, eller werkingar af bat, wänskap och kärlek, 2 Del. 28 ö. Et stort band Disputationer hållne wid Utrikes Academier. 1 Dal. Et dito mindre. 16 öre, alt S:mt.

N:o 95 utkommer nästkommande Tisdag.